

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แล้วนำหลักพรหมวิหาร ๔ มาเป็นแนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประกอบการ วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์เป็นบทสรุปการวิจัยและผลการวิจัยตามประเด็นต่อไปนี้

๔.๑ แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของพระสังฆาธิการในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

๔.๒ สรุปแนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของพระสังฆาธิการในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

๔.๑ แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔

ของพระสังฆาธิการในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของพระสังฆาธิการในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยพอสรุปแนวทาง ได้ ดังนี้

(๑) ด้านการปกครองคณะสงฆ์ แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

มีการปกครองและการบริหารกิจการคณะสงฆ์และการปฏิบัติ หน้าที่ของพระสังฆาธิการ และผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าคณะอำเภอในการดูแลคณะสงฆ์ในแต่ละวัด ให้ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ด้วยหลักสาราณียธรรมและสามัคคีธรรมเป็นต้น ตามกฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ขอบังคับระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ ของมหาเถรสมาคม หรือผู้ที่สนใจในการเล่าเรียน เอาใจใส่ในการเรียน ควรให้การสงเคราะห์เป็นหน้าที่ของพระสงฆ์ ควรมีแกเด็ก นักเรียน เยาวชน และ พุทธศาสนิกชนที่ด้อยโอกาสให้มองเห็นความสำคัญด้วยในการศึกษาสงเคราะห์ การสงเคราะห์เป็น หน้าที่ของพระสงฆ์ ควรให้แก่นักเรียนและพุทธศาสนิกชนที่ด้อยโอกาสให้มองเห็นความสำคัญด้วย

โดยภาพรวมเกี่ยวกับด้านการปกครอง มีดังนี้ ในตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคายการปกครองคณะสงฆ์ทุกระดับชั้น พื้นฐานที่พระสังฆาธิการต้องยึดเป็นหลักธรรมใน

การบริหารจัดการได้แก่ พรหมวิหาร ๔ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา พระธรรมวินัย^๑ ส่วนพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ ข้อบังคับ มีทั้งข้อห้าม และขออนุญาตคือ ผู้ปกครองที่ดี จะปฏิบัติให้ดู อยู่ให้เห็น สอนให้เขาทำให้เป็น ให้การยอมรับว่าทุกคนเป็นคนในครอบครัวเดียวกันด้วยความจริงใจเสมอ สมานความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันควรจะวางตนเป็นกลาง ในกรณีผู้ที่อยู่ในความปกครอง มีความเห็นต่างมุมมองกันเรื่อง กติกา ไม่ควรเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง^๒ ให้ความอบอุ่นกับผู้ที่อยู่รวมกันทำงานรวมกันทั้งต่อหน้าและลับหลังมีความยินดีด้วยความจริงใจ^๓ ยึดถือหลักพระธรรมวินัยควบคู่กับการปกครองแบบประชาธิปไตย^๔ มีความเห็นต่างมุมมองกันเรื่อง กติกา กฎระเบียบบางประการของวัด ไม่ควรเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งอุเบกขา ทำตนเป็นกลางมีตนเสมอไมเอื้อตัว กับผู้ที่อยู่ในความปกครอง ที่มีความเห็นต่างมุมมองกันเรื่อง กติกา ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง^๕

(๒) ด้านการศาสนศึกษา แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

มีการจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุ สามเณร ทั้งแผนกธรรม และแผนกบาลี รวมทั้งส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณร ได้เรียนภายนอกสำนัก เรียนด้วย และรวมทั้งส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาที่เป็นประโยชน์แก่การ ประกาศพระพุทธศาสนาอีกด้วย คณะสงฆ์และประชาชนทั่วไปเพื่อมาบริหารจัดการสร้างสื่อ และ อุปกรณ์ในการด้านศาสนศึกษา ควรมีการตั้งกองทุนไว้ สำหรับศาสนศึกษาของเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยตรง ควรมีสื่อที่จะเปิดศึกษาได้ ด้วยตนเองในห้องเรียนที่เป็น ซีดี หรืออุปกรณ์การเรียนอื่นๆ ที่ เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเปิดดูได้ทันที ควรหางบประมาณจากภาครัฐหรือองค์กรต่างๆเข้ามาบริหาร

^๑ สัมภาษณ์ พระครูสถิตจันทโชติ, เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภาร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๒ สัมภาษณ์ พระอธิการกุศล สมาจาโร, เจ้าอาวาสวัดบ่อน้ำสสิต ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๓ สัมภาษณ์ พระครูอุดมศิลาเขต, เจ้าอาวาสวัดศิลาเขตอุดม ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๔ สัมภาษณ์ พระครูอรัญกิจจาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกาวาส ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๕ สัมภาษณ์ พระครูประพัฒน์ธรรมาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดโชคอำนวยพร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

โดยภาพรวมเกี่ยวกับ ดานศาสนศึกษา มีดังนี้ คือ คณะสงฆ์ และสังฆาธิการแทบจะทุกวัด ให้ความสำคัญกับเรื่องการศึกษาเป็นอย่างดี^๖ คณะสงฆ์ และสังฆาธิการแทบจะทุกวัด ให้ความสำคัญกับเรื่องการศึกษาเป็นอย่างดี^๗ พร้อมทั้งอาคารสถานที่ เงินทุน สื่อการเรียนการสอนเท่าที่มี และสนับสนุนทั้งบุคลากร และผู้เรียนมีความสนใจในการเล่าเรียนเป็นอย่างดี อยู่ในเกณฑ์ที่ดีได้มาตรฐานพอควร^๘ บางสำนักก็มีครูพร้อมนักเรียนมีพร้อมแต่ยังขาดแรงแรงจูงใจในการเรียน^๙ และบางครั้งก็ขาดแคลนครูอยู่บ้าง ในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ควรหางบประมาณจากภาครัฐหรือองค์กร ต่างๆเข้ามาบริหารจัดการให้เพียงพอกับเด็ก นักเรียน และเยาวชนเพิ่มขึ้นทุกปี^{๑๐}

(๓) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

มีการให้การศึกษอบรมदानคุณธรรมและจริยธรรมที่จะอำนวย ประโยชน์แก่อกุลแ่เด็ก และเยาวชน ตลอดถึงการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนและการสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ปัจจัยและอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกในการศึกษาเล่าเรียน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและกฎหมายบ้านเมือง เพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นรูปดีของสังคมและ ประเทศชาติ ควรให้องค์กรสงฆ์มีการประชุมกันเป็นทางการเพื่อหางบประมาณโดยตรงจากภาครัฐ จัดสรรเป็นงบประมาณมาบริหารจัดการ ในเรื่องการศึกษาสงเคราะห์ ควรหาสื่อที่จะเปิดศึกษาได้ด้วย ตนเองในห้องเรียนแต่ละโรงเรียน

โดยภาพรวมเกี่ยวกับ การศึกษาสงเคราะห์ มีดังนี้ คือ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มี

---

^๖ สัมภาษณ์ พระครูสถิตจันทโชติ, เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภาร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๗ สัมภาษณ์ พระอธิการกุศล สมาจาโร, เจ้าอาวาสวัดบ่อน้ำสัดิต ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๘ สัมภาษณ์ พระครูอุดมศิลาเขต, เจ้าอาวาสวัดศิลาเขตอุดม ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๙ สัมภาษณ์ พระครูอรัญกิจจาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกาวาส ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูประพัฒน์ธรรมาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดโชคอำนวยพร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

ความเมตตาให้แก่ผู้ด้อยโอกาสเสมอให้ทั้งการศึกษาให้ทุนการศึกษาผู้ที่ใส่ใจในการเรียนในการศึกษา^{๑๑} ซึ่งเป็นหน้าที่ของพระสังฆาธิการในการปกครองสนใจดูแลในชุมชนท้องถิ่นที่เราอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ^{๑๒} การแจกทุนการศึกษากับผู้เรียนดีแต่ยากจน^{๑๓} หรือผู้ที่สนใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางต่อชีวิตประจำวัน และสังคม^{๑๔} สวัสดิการการจัดกิจกรรมของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมีมาตรฐานพอควร มี ครู และนักเรียนและเยาวชนที่ได้มาอบรมเป็นประจำคณะสงฆ์ได้มีการสงเคราะห์แก่พุทธศาสนิกชนในด้านการศึกษาหรือด้านการแจกทุนการศึกษาต่อผู้ที่เรียนดีแต่ยากจนทำตามนโยบายคณะสงฆ์ที่ได้จัดรูปแบบวางไว้เป็นกฎ ระเบียบ เป็นการช่วยเหลือสังคมอีกด้านหนึ่งที่เป็นกำลังที่มีอยู่มีส่งเสริมการศึกษาอบรมแก่นักเรียน เยาวชน ผู้เรียนดีและมีการให้ทุนส่งเสริมการศึกษาของเด็ก นักเรียน เยาวชนตลอดมาในด้านการศึกษาสงเคราะห์^{๑๕}

(๔) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

มีการจัดให้มีการฟังพระธรรมเทศนาในวันอัมมัสสวนะ และวันสำคัญของทางวัดทั่วไปตลอดถึงการจัดอบรมสมณะวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ทั้งแก่พระภิกษุ สามเณร และทั้งแก่อุบาสกและอุบาสิกาสาธุชนทั่วไป มีการบรรยายหรือปาฐกถา ธรรม การจัดศาสนพิธีต่างๆ เพื่อรักษาพิธีและวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา และการให้ธรรมะหรือ ๑๓๕ การสนทนาธรรมแก่ประชาชนในชุมชนและสังคม รวมทั้งการจัดพิมพ์หนังสือธรรมและวารสารที่เป็น การเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำหรับพระภิกษุ สามเณร ผู้ที่สนใจได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อความเจริญและเพื่อความสันติสุขทั้งชีวิตของตนเองและของผู้อื่น ควรมีบุคลากรที่สร้างสื่อที่เก่ง ๆ มาเป็นวิทยากรแนะนำการใช้สื่อแก่พระที่ทำหน้าที่ในการเผยแผ่ และมีงบประมาณจากรัฐที่จะทำสื่อเป็น แรงจูงใจแก่เด็ก เยาวชนมีงบประมาณที่ชัดเจนที่จะทำสื่อเป็นแรงจูงใจแก่เด็ก นักเรียน

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระครูสถิตจันทโชติ, เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภาร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระอธิการกุศล สมาจาโร, เจ้าอาวาสวัดบ่อน้ำสัดิต ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูอุดมศิลาเขต, เจ้าอาวาสวัดศิลาเขตอุดม ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระครูอรัญกิจจาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกาวาส ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระครูประพัฒน์ธรรมาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดโชคอำนวยพร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

โดยภาพรวมเกี่ยวกับ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีดังนี้ คือ พระสังฆาธิการทุกวัดให้ความร่วมมือกับเรื่องการเผยแผ่เป็นอย่างดี^{๑๖} มีรองเจ้าคณะอำเภอและเจ้าอาวาสบางวัดที่มีศักยภาพก็ตั้งองค์กรเผยแผ่ขึ้นเอง^{๑๗} มีการพัฒนารูปแบบการเผยแผ่ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น^{๑๘} ในเชิงรุกโดยการใช้สื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัยเท่าที่มีมาช่วยในการเผยแผ่^{๑๙} พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับเรื่องการเผยแผ่เป็นอย่างดีในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย^{๒๐}

(๕) ด้านการสาธารณูปการ แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

มีการก่อสร้างและการบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสมบัติไว้ในวัดด้วย การรักษา ซ่อมแซม ปรับปรุง ตกแต่งศาสนวัตถุ และศาสนสถาน ที่มีอยู่เดิมให้มั่นคงถาวร และ ก่อสร้างเพิ่มเติมให้เพียงพอ ประหยัดและคุ้มค่า แก่การปฏิบัติศาสนกิจของพระภิกษุ สามเณร และ อุบาสก อุบาสิกา เพื่อเป็นการสืบต่อและดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาให้มั่นคงและวัฒนาถาวร โดยยึด หลักให้ได้รับประโยชน์สูงสุดและให้ประหยัดที่สุด ตามรูปแบบนโยบายของมหาเถรสมาคม ให้ เรียบรรอย องค์กรของแต่ละวัดร่วมมือกับเจ้าอาวาสวัดจัดระเบียบวัด ในรูปแบบ ให้เรียบร้อยและ ทันสมัยต่อโลกปัจจุบัน

โดยภาพรวมเกี่ยวกับ ด้านการสาธารณูปการ มีดังนี้ คือ วัดเป็นสถานที่ที่แสดงความเห็นเชิงบวก และเชิงลบ^{๒๑} ทั้งมีประชาชนให้ความร่วมมือกับเรื่องการสาธารณูปการเป็นอย่างดี^{๒๒} ในแต่ละวัดประชาชนให้ความร่วมมือกับเรื่องการสาธารณูปการเป็นอย่างดี ในแต่ละวัด^{๒๓}

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระครูสถิตจันทโชติ, เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภาร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระอธิการกุศล สมาจาโร, เจ้าอาวาสวัดบ่อน้ำสกลิต ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระครูอุดมศิลาเขต, เจ้าอาวาสวัดศิลาเขตอุดม ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระครูอรุณกิจจาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกาวาส ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระครูประพัฒน์ธรรมภรณ์, เจ้าอาวาสวัดโชคอำนวยพร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูสถิตจันทโชติ, เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภาร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระอธิการกุศล สมาจาโร, เจ้าอาวาสวัดบ่อน้ำสกลิต ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

(๖) ด้านการสาธารณสงเคราะห์ แนวทางในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

มีการดำเนินกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล แก่ประชาชนในชุมชนและสังคมทั้งในที่ไกลและที่ใกล้ โดยการจัดกิจกรรมอันเป็น สาธารณสมบัติหรือ สาธารณกุศล เช่นการให้ความรู้ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและให้ ดำรงชีวิตแบบพอเพียง ประหยัดและมีศีล ตลอดจนการมอบอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ ของหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการอนุเคราะห์สังคมโดยรวม ควรเน้นนโยบายให้ประชาชน ในหมู่บ้านหรือผู้ที่ได้เกี่ยวข้องในการสาธารณสงเคราะห์ปกป้องรักษาดูแลสิ่งที่เป็นประโยชน์ และอื่นๆ ของหมู่บ้าน วัด โรงเรียนด้วยความสามัคคีกันจะได้เป็นประวัติของวัดในการบริหารจัดการ

โดยภาพรวมเกี่ยวกับ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ มีดังนี้ คือ พระสังฆาธิการ พร้อมกับ พระสงฆ์ทุกวัด ก็ให้การสงเคราะห์แก่ชาวบ้านในโอกาสการบำเพ็ญกุศลต่างๆ ^{๒๔} โดยอำนวยความสะดวกช่วยเหลือ ^{๒๕} พร้อมให้คำแนะนำด้านประเพณีการดำเนินชีวิตและสังคมของหมู่บ้านช่วยกัน ทำการสงเคราะห์แก่ชาวบ้านในโอกาสการบำเพ็ญกุศลต่างๆ ^{๒๖} โดยให้อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ พร้อมให้คำแนะนำด้านประเพณีในการดำเนินชีวิตช่วยสร้างอาคารและอุปกรณ์ ทางการศึกษา และทางการแพทย์ เพื่อเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งยังยกให้เป็นสมบัติของชาติอีกด้วย ^{๒๗}

สรุปได้ ดังนี้ สวมมากให้นับถือผู้ปกครองเหมือนพ่อ ด้วยหลักกรุณา ผู้ปกครอง จะให้การอุปการคุณแก่ผู้ที่มาอยู่อาศัยด้วยความเสมอภาค ทั้งการศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่อยู่อาศัย ลากสักการะ ต้องการให้อยู่รวมกันเหมือนพี่เหมือนน้อง ยึดถือหลักพระธรรมวินัยควบคู่กับการปกครองแบบประชาธิปไตย มีความเห็นต่างมุมกันเรื่อง กติกา กฎระเบียบบางประการของวัด ไม่ควรเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งองค์กรสงฆ์ ต้องยอมรับความเห็นต่างมุม มีความรักความปรารถนาดี

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระครูอุดมศิลาเขต, เจ้าอาวาสวัดศิลาเขตอุดม ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระครูสถิตจันทโชติ, เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภาร ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระอธิการกุศล สมาจาโร, เจ้าอาวาสวัดบ่อน้ำสิดิต ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระครูอุดมศิลาเขต, เจ้าอาวาสวัดศิลาเขตอุดม ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระครูอรรถกิจจาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกาวาส ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙.

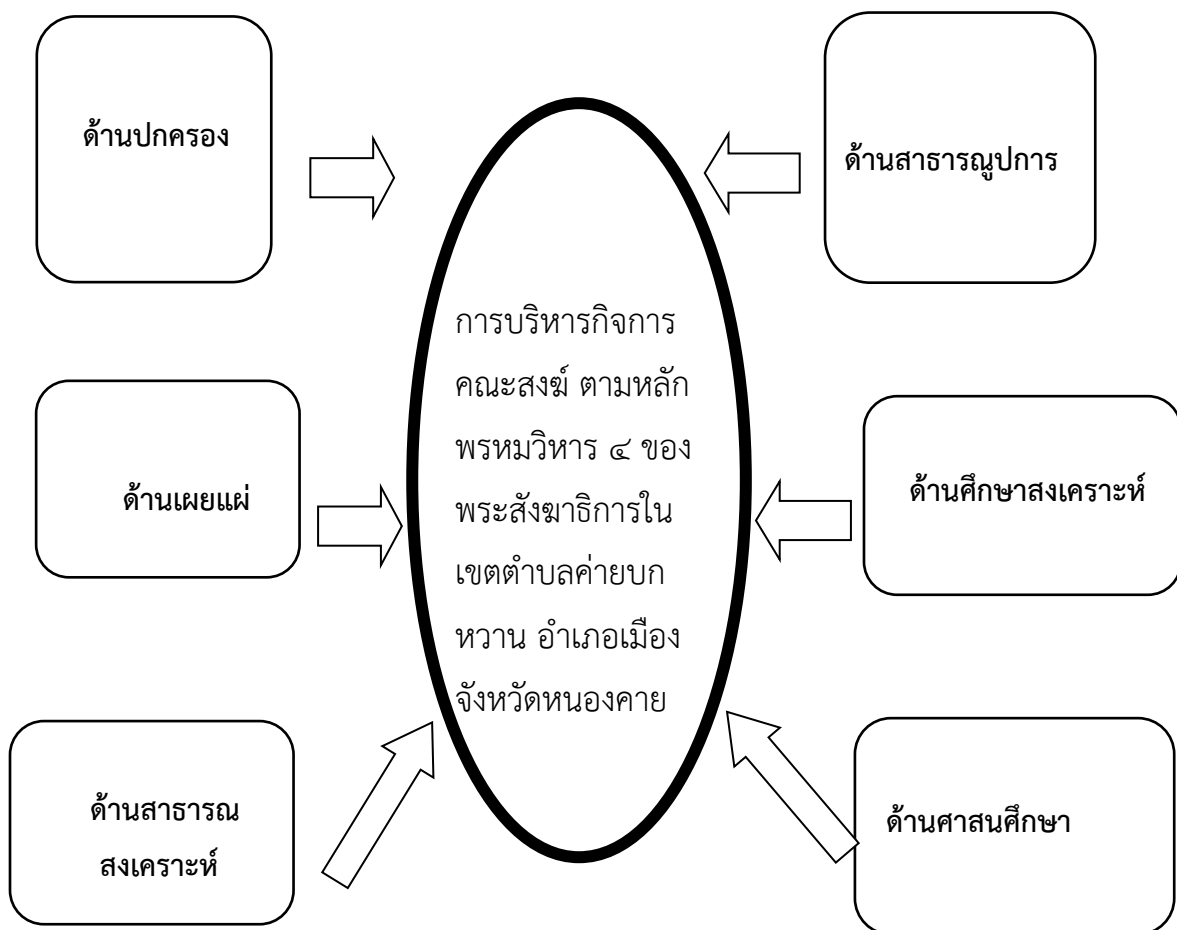
ต่อเพื่อนร่วมงานทำงานร่วมกันทั้งต่อหน้าและลับหลังมียินดีด้วยความจริงใจ รักษาความเป็นปึก
 ลาง ให้ความยุติธรรม ไม่ดีใจไม่เสียใจ อันจะก่อให้เกิดแห่งการแตกแยก ในกรณีผู้ที่อยู่ในความปกครอง
 มีความรู้สึกวามือคติ คือความลำเอียงเกิดขึ้นในหมู่ในคณะ ยอมรับการเห็นต่างมุมกันเรื่อง ในเรื่อง
 กฎระเบียบกติกา มารยาท ไม่ควรเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ควรให้ทุกหมู่ทุกเหล่า นำพรหมวิหาร ๔ นี้
 เป็นเครื่องมือในการสร้างพื้นฐานในความпенอยู่ เริ่มตั้งแต่จุดเล็ก ๆ ในทุกระดับของสังคมด้านการ
 ปกครอง ผู้ปกครองที่ดี จะปฏิบัติให้ดู อยู่ให้เห็น สอนให้เขาทำให้เป็น ให้การยอมรับว่าทุกคนว
 เป็นคนในครอบครัวเดียวกันด้วยความจริงใจเสมอ มีนักเรียนที่มาอบรมได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในเขต
 ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคายพระสังฆาธิการทุกวัด ให้ความร่วมมือกับเรื่องการ
 เผยแผ่เป็นอย่างดี มีรองเจ้าคณะอำเภอเป็นประธานและเจ้าอาวาสบางวัดที่มีศักยภาพก็ตั้งองค์กรเผย
 แผ่ให้ทันสมัยยิ่งขึ้นในเชิงรุก มีการพัฒนารูปแบบการเผยแผ่ให้ทันสมัยยิ่งขึ้นโดยการใช้สื่อเทคโนโลยี
 เพื่อ เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เป็นสมบัติของชาติด้วยอาคารเสนาสนะในปัจจุบันนี้ พระสังฆาธิการ
 ต้องคำนึงถึงโครงการการบริหารจัดการ แบบแผนสถานที่ เอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น
 ด้วยหากบูรณาการเป็นรูปแบบของการก่อสร้างสมัยใหม่ แต่มิได้รักษามรดกทางวัฒนธรรมไว้ก็ไม
 เป็นการสมควรอย่างไรก็ดีพระสังฆาธิการต้องให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านนี้ด้วย
 การสงเคราะห์ควรเป็นไปด้วยเหตุด้วยผลมีการติดตามวัดผลประเมินผล เมื่อใดแล้ว ความпенอยู่ยังไม่
 ดีขึ้น ไม่ปรับปรุงตนเองครอบให้ดีขึ้น คอยฟังแต่สังคมฝ่ายเดียวก็ควรพิจารณา เป็นการให้ประชาชน
 ส่วนใหญ่เห็นการมีศักยภาพ วาวัดมีคุณค่าและมีคุณภาพมากขึ้น

๔.๒ สรุปแนวทางการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของพระสังฆา ธิการในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของพระสังฆาธิการในเขต
 ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านการปกครองคณะสงฆ์ ให้มีการ
 ปกครองและการบริหารกิจการคณะสงฆ์และการปฏิบัติ หน้าที่ของพระสังฆาธิการและผู้ที่ได้รับ
 มอบหมายจากเจ้าคณะอำเภอในการดูแลคณะสงฆ์ในแต่ละวัด ให้ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย
 ด้านการศึกษา ให้มีการจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุ สามเณร ทั้ง
 แผนกธรรม และแผนกบาลี รวมทั้งส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณร ได้เรียนภายนอกสำนัก เรียนด้วย
 และรวมทั้ง ส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาที่เป็นประโยชน์แก่การ ประกาศ
 พระพุทธศาสนา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ให้มีการให้การศึกษอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่
 จะอำนวย ประโยชน์แก่อุปถัมภ์เด็กและเยาวชน ตลอดจนการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนให้ได้รับ
 การศึกษา เล่าเรียน ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้มีการจัดให้มีการฟังพระธรรมเทศนา

ในวันธัมมัสสวนะ และวันสำคัญของทางวัดทั่วไป ตลอดถึงการจัดอบรมสมณะวิปัสสนากรรมฐานตาม แนวสติปัฏฐาน ๔ ทั้งแก่พระภิกษุ สามเณร และทั้งแก่อุบาสกและอุบาสิกาสาธุชนทั่วไป ด้านการ สาธารณูปการ ให้มีการ ก่อสร้างและการบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสมบัติไว้ในวัดด้วย การรักษา ซ่อมแซม ปรับปรุง ตกแต่งศาสนวัตถุ และศาสนสถานที่มีอยู่เดิมให้มั่นคงถาวรและก่อสร้างเพิ่มเติมให้ เพียงพอ ประหยัดและคุ้มค่า ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ให้มีการดำเนินกิจการสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล แก่ประชาชนในชุมชนและสังคมทั้งในที่ไกลและที่ใกล้ โดยการจัดกิจกรรมอัน เปนสาธารณสมบัติหรือ สาธารณกุศล เช่น การให้ความรู้ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาและให้ ดำรงชีวิตแบบพอเพียง ประหยัดและมีธรรมาจริยธรรม ตลอดถึงการมอบอุปกรณ์ ที่จำเป็น เพนต่อการปฏิบัติหน้าที่ ของหน่วยงานต่างๆ เปนตน

จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของพระ สังฆาธิการในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ที่ได้จากการศึกษา ดังแสดงในแผนภาพที่ ๒.๓

แผนภาพที่ ๒.๓

การบริหารจัดการวัดของพระสังฆาธิการในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย ๖ ประการ คือ การปกครองคณะสงฆ์ การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งเป็นกิจการคณะสงฆ์ เป็นกิจการพระศาสนาที่เน้นงานในหน้าที่ขององค์กรปกครองคณะสงฆ์โดยแท้ ซึ่งได้แก่

การปกครองคณะสงฆ์ของตำบลค่ายบกหวาน ประกอบด้วย การปกครองคณะสงฆ์และการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการในการดูแลคณะสงฆ์ในวัดในเขตตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ ของมหาเถรสมาคมและตามพระบัญชาของสมเด็จพระสังฆราช

การศาสนศึกษาคณะสงฆ์ของตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย การจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ทั้งแผนกบาลี และแผนกธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณร ได้เรียนภายในสำนักเรียนด้วย

การศึกษาสงเคราะห์คณะสงฆ์ของตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย การจัดการศึกษาที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลสถาบันการศึกษาหรือจัดสถานศึกษาภายในวัด เพื่อสงเคราะห์แก่เด็กเยาวชนให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย อาจเป็นโรงเรียน การกุศลในวัด หรือโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เด็กยากจน หรือศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หรือศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาคณะสงฆ์ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย การจัดให้มีการฟังพระธรรมเทศนา การจัดเกี่ยวกับการอบรมสมณะและวิปัสสนากรรมฐาน การบรรยายหรือปาฐกถาธรรม การจัดศาสนพิธีต่าง ๆ เพื่อรักษาพิธีและวัฒนธรรมทางศาสนา และการให้ธรรมะหรือการสนทนาธรรมแก่คนในชุมชนและสังคม รวมทั้งการจัดตั้งห้องสมุดไว้ในวัด เพื่อจัดหนังสือธรรมะไว้เผยแผ่ให้ผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้า

การสาธารณูปการคณะสงฆ์ของตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย การก่อสร้างและการบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสมบัติไว้ในวัดด้วยการรักษา ซ่อมแซม ปรับปรุง ตกแต่งศาสนวัตถุ และศาสนสถาน ที่มีอยู่เดิมให้มั่นคงถาวร และก่อสร้างเพิ่มเติมให้เหมาะสม กับศาสนสมบัติที่จำเป็นต่อการดำรงพระพุทธศาสนาให้มั่นคงถาวรตลอดไป

การสาธารณสงเคราะห์คณะสงฆ์ของตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย การดำเนินกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลแก่คนในชุมชนและสังคม โดยการจัดกิจกรรมอันเป็นสาธารณสมบัติหรือ สาธารณกุศล เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่คนในชุมชน และการพัฒนาสังคมและชุมชนของวัดในเขตตำบลค่ายบกหวาน ให้มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า และเพื่อนำพาสู่ ประชาคมอาเซียนต่อไป